

2021/2185(INI)

1.3.2022

STANOVISKO

Výboru pro vnitřní trh a ochranu spotřebitelů

pro Hospodářský a měnový výbor

k politice v oblasti hospodářské soutěže – výroční zpráva za rok 2021
(2021/2185(INI))

Zpravodaj: Andrea Caroppo

PA_NonLeg

NÁVRHY

Výbor pro vnitřní trh a ochranu spotřebitelů vyzývá Hospodářský a měnový výbor jako příslušný výbor, aby do návrhu usnesení, který přijme, začlenil tyto návrhy:

1. připomíná, že politika hospodářské soutěže má zásadní význam pro posílení a zajištění řádného fungování jednotného trhu tím, že zajišťuje spravedlivé a rovné podmínky pro všechny účastníky trhu, zejména pro mikropodniky a malé a střední podniky (MSP), předchází narušení hospodářské soutěže, umožňuje růst inovativních podniků a zaručuje vysokou míru ochrany spotřebitelů, nižší ceny, lepší kvalitu a větší výběr mezi dodavateli a produkty; dále zdůrazňuje, že klíčovým cílem politiky hospodářské soutěže musí zůstat blahobyt spotřebitelů a že nelze přehlížet negativní externality spojené s určitými druhy výroby;
2. zdůrazňuje, že pravidla hospodářské soutěže EU by měla přispívat k cílům Unie stanoveným v článku 3 Smlouvy o Evropské unii; domnívá se, že by pravidla hospodářské soutěže neměla omezovat cíle udržitelnosti, ale měla by k nim naopak přispívat; zdůrazňuje, že pravidla hospodářské soutěže a politiky udržitelnosti by měly působit společně, vítá přístup Komise, podle něhož mohou státní podpora, prosazování antimonopolních pravidel a kontrola spojování podniků přispět k dosažení cílů Zelené dohody pro Evropu a Pařížské dohody; v této souvislosti zdůrazňuje důležitou úlohu odvětví služeb při přechodu na oběhové hospodářství a při realizaci těchto cílů;
3. vítá doporučení OECD z roku 2021 týkající se neutrality hospodářské soutěže a vyzývá Komisi, aby zachovala neutralitu hospodářské soutěže v regulačním prostředí vnitřního trhu;
4. vítá proces zahájený Komisí s cílem zamyslet se nad úlohou, kterou může hrát politika hospodářské soutěže při podpoře ekologické a digitální transformace, jakož i průmyslové strategie EU; Poukazuje v této souvislosti na přijetí pokynů pro státní podporu v oblasti klimatu, ochrany životního prostředí a energetiky¹ na rok 2022 v prosinci 2021,

Zvyšování konkurenceschopnosti v odvětví služeb

5. připomíná, že služby představují co do výše hrubé přidané hodnoty největší odvětví hospodářské činnosti v EU a že jednotný trh služeb značně zaostává za jednotným trhem zboží; zdůrazňuje, že je třeba řešit zbývající neodůvodněné překážky rozvoje jednotného trhu služeb, mimo jiné prostřednictvím vymáhání pravidel hospodářské soutěže; v této souvislosti vítá společnou iniciativu o domácí regulaci služeb, kterou přijala WTO s cílem snížit byrokracii v oblasti obchodu se službami;
6. zdůrazňuje, že služby obecného hospodářského zájmu mohou podléhat specifickým pravidlům, jejichž cílem je chránit přístup občanů k základním veřejným službám; bere na vědomí probíhající posuzování Komise týkající se uvedených pravidel v oblasti zdravotní péče a sociálních služeb; znovu vyzývá Komisi, aby upravila definici cílové

¹Úř. věst. C 80, 19.5.2010, s. 1.

skupiny sociálního bydlení v pravidlech pro služby obecného hospodářského zájmu;

7. zdůrazňuje, že legislativní návrhy by měly být založeny na více prvcích, jako jsou údaje a osvědčené postupy; vyzývá Komisi, aby pokračovala v práci na postupu oznamování v rámci směrnice o službách², který by mohl být vylepšen;
8. vítá úsilí Komise o zlepšení prosazování pravidel jednotného trhu uvedených ve směrnici o testu přiměřenosti u regulovaných povolání³ tím, že zahájila řízení o nesplnění povinnosti; vyzývá členské státy, aby test přiměřenosti řádně prováděly při zavádění vnitrostátních pravidel; zdůrazňuje, že nebudou-li pravidla EU pro test přiměřenosti řádně prováděna, mohlo by to nakonec znevýhodnit spotřebitele v podobě příliš vysokých cen, ohrozit rozvoj inovativních služeb nebo dokonce vést k horšímu přístupu ke službám;

Hospodářská soutěž na jednotném digitálním trhu

9. připomíná význam jednotného digitálního trhu EU v tom, že společností poskytujícím technologie umožňuje, aby snadno získávaly nové zákazníky a byly konkurenceschopné na mezinárodní úrovni;
10. zdůrazňuje, že je důležité zajistit účinnou regulaci digitálních trhů, a v této souvislosti poukazuje na probíhající jednání o zákonu o digitálních trzích (DMA)⁴; konstatuje, že regulační zásah ex ante má za cíl vyřešit mezery ve vymáhání právních předpisů v oblasti hospodářské soutěže ex post; Poukazuje na to, že je proto nezbytné chránit práva spotřebitelů a pokud možno je posilovat jak online, tak off-line;
11. připomíná, že data jsou zdrojem značné hospodářské síly a přinášejí pákový efekt; vítá hodnocení sdělení o definici trhu za účelem lepšího posouzení digitálních trhů a domnívá se, že při definování digitálních trhů by měly být zohledněny nepeněžní faktory;
12. poznamenává, že větší digitální hráči mohou mít přístup k většímu množství soustředěných dat, což by mohlo ovlivnit hospodářskou soutěž s menšími hráči; žádá Komisi, aby tento faktor zohlednila při posuzování dominantního postavení na trzích;
13. zdůrazňuje, že je důležité urychleně pokračovat v jednáních o aktu o digitálních službách⁵ s cílem zajistit harmonizaci evropského jednotného digitálního trhu a odstranit překážky bránící obchodu;

Likvidační akvizice

14. zdůrazňuje, že pravidla pro kontrolu fúzí by měla zohledňovat tzv. likvidační akvizice

²Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/123/ES ze dne 12. prosince 2006 o službách na vnitřním trhu; Úř. věst. L 376, 27.4.2006, s. 36.

³Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/958 ze dne 28. června 2018 o testu přiměřenosti před přijetím nové právní úpravy povolání. Úř. věst. L 173, 19.6.2018, s. 25.

⁴Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o spravedlivých trzích otevřených hospodářské soutěži v digitálním odvětví (akt o digitálních trzích) COM(2020)0842.

⁵Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o spravedlivých trzích otevřených hospodářské soutěži v digitálním odvětví (akt o digitálních trzích) COM(2020)0825.

dominantních hráčů na jednotném trhu, včetně digitálních trhů; vítá pokyny Komise ohledně uplatňování referenčního mechanismu podle článku 22 nařízení o spojování na některé kategorie případů⁶, jejichž cílem je překlenout mezeru týkající se likvidačních akvizic při kontrole spojování; zdůrazňuje, že likvidační akvizice mohou rovněž ovlivnit konkurenceschopnost a spravedlnost jednotného digitálního trhu a mít nepříznivý dopad na výběr pro spotřebitele; v této souvislosti zdůrazňuje význam DMA při prevenci likvidačních akvizic prováděných společnostmi označenými jako „strážci“ a také to, že kontrola fúzí by měla být posuzována podle pravidel nařízení o fúzích⁷; souhlasí s tím, že v optimální politice by se měl také zohledňovat její vliv na tempo inovací;

15. konstatuje, že odvětví spotřebitelského internetu věcí se v nadcházejících letech výrazně rozšíří, ale uznává, že v tomto odvětví stále existují nedostatky, jako je nedostatečná interoperabilita, což by mohlo omezit hospodářskou soutěž a možnosti výběru pro spotřebitele; vyzývá Komisi, aby připravila podrobnou analýzu takovýchto potenciálních dopadů na vnitřní trh, včetně analýzy nákladů a přínosů jakéhokoli regulačního zásahu; vítá odvětvové šetření Komise týkající se internetu věcí a vyzývá Komisi, aby v případě potřeby přijala další opatření týkající se norem, přenositelnosti údajů a přístupu;
16. konstatuje, že nařízení o blokových výjimkách (VBER)⁸ pro vertikální dohody a související pokyny k vertikálním omezením⁹ nejsou dostatečně přizpůsobeny nedávnému vývoji na trhu, zejména nárůstu online prodeje a online platform; rovněž konstatuje, že Komise v současné době pracuje na svém návrhu na lepší přizpůsobení nařízení a pokynů; zdůrazňuje, že panují obavy týkající se odvětví udržitelného zboží, kde výrobci přímo konkurují distribuční síti úpravou smluvních podmínek vertikálního distribučního vztahu, čímž vytváří znevýhodnění v hospodářské soutěži a vytlačují malé a střední podniky z trhu; zdůrazňuje, že digitalizace automobilového průmyslu vyvolává také obavy, pokud jde o hospodářskou soutěž; žádá Komisi, aby zajistila, že jakákoli budoucí revize zohlední zneužívání selektivních dohod o distribuci, označování a další opatření, jejichž cílem je předcházet prodeji, distribuci a dalšímu prodeji zboží přes hranice.
17. domnívá se, že rozlišení provedené v návrhu pokynů k revizi nařízení o vertikálních blokových výjimkách (VBER) mezi udržováním cen při dalším prodeji, narušením trhu a minimální inzerovanou cenou, která by mohla být za určitých okolností a podmínek povolena, by mohlo představovat nástroj na podporu malých a středních podniků v tom, aby ustály agresivní cenovou konkurenci na internetových tržištích; za tímto účelem žádá Komisi, aby za tímto účelem v pokynech objasnila podmínky, za nichž minimální inzerovaná cena nepředstavuje stanovení cen pro další prodej;
18. dále zdůrazňuje, že je třeba, aby ustanovení obecného nařízení o blokových výjimkách¹⁰

⁶Úř. věst. C 113, 31.3.2020, s. 1

⁷Nařízení Rady (ES) č. 139/2004 ze dne 20. ledna 2004 o kontrole spojování podniků (nařízení ES o spojování). Úř. věst. L 24, 29.1.2004, s. 1.

⁸Nařízení Komise (EU) č. 330/2010 ze dne 20.4.2010 o použití čl. 101 odst. 3 Smlouvy o fungování Evropské unie na kategorie vertikálních dohod a jednání ve vzájemné shodě Úř. věst. L 102, 11.6.2021, s. 1.

⁹Úř. věst. C 130, 19.5.2010, s. 1.

¹⁰Nařízení Komise (EU) č. 651/2014 ze dne 17. června 2014, kterým se v souladu s články 107 a 108 Smlouvy prohlašují určité kategorie podpory za slučitelné s vnitřním trhem Úř. věst. L 187, 26.6.2014, s. 1.

byla sladěna s cíli politiky EU s cílem zajistit soudržnost politik; vítá skutečnost, že návrh revidovaného obecného nařízení o blokových výjimkách dále uznává opatření na ochranu obnovitelných zdrojů energie a biologické rozmanitosti; zdůrazňuje však, že by měla být stanovena jasná, přísná a vymahatelná kritéria a cíle pro umožnění státní podpory nízkouhlíkovému vodíku;

19. znovu vyzývá Komisi, aby se zabývala protisoutěžním účinkem územních omezení dodávek s cílem dosáhnout plně funkčního jednotného trhu a jeho potenciálních výhod pro spotřebitele; opakuje, že se územní omezení nabídky může projevit různými praktikami, jako jsou: odmítnutí dodávek, vyhrožování přerušением dodávek určitému distributorovi, omezování množství k prodeji, nevysvětlené rozdíly v nabídce produktů a cenách mezi členskými státy nebo omezení jazykových možností na obalu výrobku;
20. připomíná svou předchozí výzvu, aby Komise monitorovala a odstranila neodůvodněné překážky v přeshraničním online prodeji, které představují zeměpisné i jiné blokování a přetrvávají, jak bylo zjištěno při prvním krátkodobém přezkumu nařízení o zeměpisném blokování¹¹; v této souvislosti bere na vědomí zahájení dialogu se zúčastněnými stranami;

Státní podpora

21. bere na vědomí přetrvávající dopad pandemie COVID-19 na hospodářství EU a rizika a příležitosti, které tato situace představuje pro vnitřní trh; vítá rozhodnutí Komise prodloužit dočasný rámec pro státní podporu do 30. června 2022; zdůrazňuje, že tato opatření mají dočasný charakter a že je třeba vzít v úvahu nezbytné záruky pro zachování rovných podmínek na jednotném trhu, přičemž tato opatření by neměla vytvářet lavinové efekty; žádá Komisi, aby zajistila, že opatření budou přiměřená skutečným potřebám, jako je podpora konkurenceschopnosti a zachování pracovních míst, a nebudou zpochybňovat práva spotřebitelů; vyzývá Komisi, aby zvažila prodloužení těchto opatření, dokud se silné oživení evropské ekonomiky celkově nepotvrdí spolehlivými důkazy;
22. vyzývá Komisi, aby zlepšila transparentnost procesu hodnocení státní podpory, který by měl zahrnovat jasné odůvodnění, popis státní podpory a měřitelné ukazatele umožňující následné monitorování a hodnocení; zdůrazňuje proto, že je třeba monitorovat *ex post* účinné provádění přijatých případů státní podpory; domnívá se, že by měly být zveřejněny i výsledky konzultační fáze;
23. vyzdvihuje dopad hraničních kontrol v důsledku pandemie COVID-19, ale také v důsledku vnitrostátních hraničních kontrol v členských státech, které nejsou součástí schengenského prostoru, na volný pohyb výrobků, rizika a překážky, jež vytvářejí pro hospodářskou soutěž, zejména pro malé a střední podniky; vyzývá Komisi a členské státy, aby analyzovaly situaci, překážky odstranily a dokončily jednotný trh;
24. vítá úsilí Komise o monitorování a pomoc členským státům v jejich úsilí o začlenění

¹¹Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/302 ze dne 28. února 2018 o řešení neoprávněného zeměpisného blokování a dalších forem diskriminace založených na státní příslušnosti, místě bydliště či místě usazení zákazníků v rámci vnitřního trhu. Úř. věst. L 60I , 2.3.2018, s. 1.

směrnice ECN+¹² do vnitrostátního práva a naléhavě vyzývá Komisi, aby dále posílila úlohu sítí evropských spotřebitelských center (sít' ESC); opakuje svou výzvu Komisi, aby provedla studii o tom, zda je zapotřebí orgán EU pro ochranu spotřebitele;

25. vyzývá Komisi, aby upravila pravidla hospodářské soutěže a zajistila jejich prosazování v odvětví energetiky, aby tak usnadnila dosažení energetické unie a chránila evropské aktéry a bezpečnost a odolnost dodávek energie v Evropské unii, čímž by se snížila cenová volatilita a předcházelo růstu cen energie, který se podílí na růstu míry inflace přibližně z poloviny; vyzývá Komisi, aby prosazovala pravidla hospodářské soutěže v odvětví energetiky s přihlédnutím k cílům Zelené dohody, a vytvořila tak rovné podmínky pro různé technologie a inovace v odvětví energetiky;

Reakce EU na zahraniční subvence

26. zdůrazňuje význam boje proti zahraničním subvencím, které narušují vnitřní trh EU a poškozují rovné podmínky na něm, a vítá návrh nařízení o zahraničních subvencích¹³, který je důležitý například v případech, kdy se společnost, jež přijímá subvence, hodlá v EU účastnit zadávání veřejných zakázek; zdůrazňuje, že společnosti ze zemí mimo EU, které využívají státní podporu nebo jiné subvence, by mohly potenciálně narušit hospodářskou soutěž na vnitřním trhu a rovněž oslabit úroveň svých služeb a normy pro ochranu spotřebitele; v této souvislosti vyzývá Komisi, aby zajistila spravedlivý přístup na trh a rovné podmínky ve všech dotčených odvětvích, včetně letectví;
27. vyjadřuje znepokojení nad odvetnými opatřeními namířenými proti společností z EU na celosvětové úrovni, včetně rizika kopírování antisubvenčního principu zaměřeného na společnosti z EU, například při zadávání veřejných zakázek; zdůrazňuje klíčový význam vytvoření transparentních a měřitelných ukazatelů a vyšetřovacích postupů s cílem vytvořit jasný rámec pro posuzování rušivého účinku zahraničních subvencí;
28. připomíná, že na základě studie OECD z roku 2021 dospěla empirická analýza, která byla v této studii provedena, k závěru, že financování pod tržní úrovní mohlo v řadě odvětví přispět k nadměrné kapacitě, přičemž se zdá, že dotace rovněž negativně korelují s produktivitou podniků; konstatuje, že zjištění OECD rovněž vyvolala značné obavy ohledně nedostatečné transparentnosti, pokud jde o financování pod tržní úrovní; domnívá se, že EU by se měla účinně zaměřit na tyto negativní dopady zahraničních subvencí na vnitřní trh s ohledem na možné negativní účinky regulace, včetně administrativní a regulační zátěže, odvetných opatření a dopadů na investice a růst;

Přezkum politiky hospodářské soutěže a pravidel pro prosazování

29. připomíná doporučení Účetního dvora (EÚD)¹⁴, v nichž se uvádí, že Komise by měla zaujmout aktivnější přístup tím, že bude shromažďovat a zpracovávat informace relevantní pro trh konzistentním a nákladově efektivním způsobem a vybírat případy,

¹²směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1 ze dne 11. prosince 2018 o posílení postavení orgánů pro hospodářskou soutěž v členských státech tak, aby mohly účinněji prosazovat pravidla, a o zajištění řádného fungování vnitřního trhu Úř. věst. L 11, 14.1.2019, s. 3.

¹³Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o zahraničních subvencích narušujících vnitřní trh COM(2021)0223.

¹⁴Zvláštní zpráva Evropského účetního dvora (EÚD) č. 24/2020 nazvanou „Postupy Komise v oblasti kontroly fúzí v EU a antimonopolních řízení: potřeba zvýšení dohledu nad trhem“, 19. listopadu 2020.

jež mají být prošetřeny, na základě jasně vážených kritérií, například pomocí bodového systému; zdůrazňuje, že v souladu s doporučeními EÚD je třeba, aby nová pravidla zlepšila podávání zpráv o výsledcích donucovacích opatření namísto toho, aby se zaměřovala na podávání zpráv o činnostech;

30. naléhavě vyzývá Komisi, aby provedla následné hodnocení svých rozhodnutí o vymáhání práva, včetně dopadu pokut a sankcí uložených za jednání narušující hospodářskou soutěž na vnitřním trhu a toho, zda byla tato rozhodnutí účinná a přinesla zamýšlené výsledky.
31. připomíná, že chování usilující o zisk by mělo být akceptováno a nemělo by být bez objektivního důvodu založeného na faktech obviňováno z toho, že je v rozporu s hospodářskou soutěží, připomíná, že protisoutěžní chování je zakázáno a hypersoutěžní chování nikoli; poukazuje na to, že nabídka, jež je svou výhodností obzvláště přitažlivá pro mnoho spotřebitelů, není sama o sobě dostatečným důvodem k obavám; vyzývá Komisi, aby rozlišovala toto chování při prosazování antimonopolních pravidel;
32. připomíná, že v roce 1980 představovala Čína 2,3 % světové ekonomiky, USA 21,3 % a současná EU 27 téměř 26 %; konstatuje však, že v roce 2020 dosáhla Čína 18,3 %, USA klesly na 15,8 % a EU na 15 %; zdůrazňuje, že bez hospodářského růstu může EU jen stěží zlepšit zdravotní péči, vzdělávání, výzkum nebo ochranu životního prostředí na vnitřním trhu; vyzývá Komisi, aby analyzovala klíčové nedostatky v politice hospodářské soutěže, včetně dopadu nadměrné administrativní zátěže a dopadu nedostatečné právní jistoty a protekcionistických opatření na úrovni EU a na vnitrostátní úrovni;
33. vyjadřuje politování nad tím, že počet jednorožců v EU je ve srovnání s jinými rozvinutými regiony nebo zeměmi poměrně nízký; naléhavě vyzývá Komisi, aby analyzovala regulační prostředí v nejúspěšnějších zemích a zveřejnila osvědčené postupy; dále vyzývá Komisi, aby zavedla změny s cílem zlepšit politiku hospodářské soutěže na vnitřním trhu za účelem vytvoření příznivějšího prostředí pro společnosti, včetně začínajících podniků, podnikatelů a inovátorů;
34. připomíná zprávu Mezinárodního měnového fondu z roku 2021 o hospodářské soutěži, inovacích a růstu podporujícím začlenění, v níž se uvádí, že hospodářská soutěž a růst založený na inovacích mají zásadní význam pro zvýšení produktivity a podporu širokého růstu; konstatuje rovněž, že se ve zprávě rovněž uvádí, že politiky na podporu inovací by mohly také zlepšit dynamiku podnikání a snížit tržní sílu;

INFORMACE O PŘIJETÍ VE VÝBORU POŽÁDANÉM O STANOVISKO

Datum přijetí	28.2.2022
Výsledek konečného hlasování	+ : 38 - : 1 0 : 3
Členové přítomní při konečném hlasování	Alex Agius Saliba, Andrus Ansip, Brando Benifei, Markus Buchheit, Andrea Caroppo, Anna Cavazzini, Dita Charanzová, Deirdre Clune, David Cormand, Alexandra Geese, Sandro Gozi, Maria Grapini, Svenja Hahn, Krzysztof Hetman, Virginie Joron, Eugen Jurzyca, Arba Kokalari, Kateřina Konečná, Andrey Kovatchev, Jean-Lin Lacapelle, Maria-Manuel Leitão-Marques, Morten Løkkegaard, Antonius Manders, Leszek Miller, Anne-Sophie Pelletier, Miroslav Radačovský, René Repasi, Christel Schaldemose, Andreas Schwab, Tomislav Sokol, Ivan Štefanec, Róza Thun und Hohenstein, Tom Vandenkendelaere, Marion Walsmann, Marco Zullo
Náhradníci přítomní při konečném hlasování	Clara Aguilera, Marc Angel, Marco Campomenosi, Malte Gallée, Francisco Guerreiro, Barbara Thaler, Kosma Złotowski

JMENOVITÉ KONEČNÉ HLASOVÁNÍ VE VÝBORU POŽÁDANÉM O STANOVISKO

38	+
ECR	Eugen Jurzyca, Kosma Zlotowski
ID	Marco Campomenosi
PPE	Andrea Caroppo, Deirdre Clune, Krzysztof Hetman, Arba Kokalari, Andrey Kovatchev, Antonius Manders, Andreas Schwab, Tomislav Sokol, Ivan Štefanec, Barbara Thaler, Tom Vandenkendelaere, Marion Walsmann
Renew	Andrus Ansip, Dita Charanzová, Sandro Gozi, Svenja Hahn, Morten Løkkegaard, Róza Thun und Hohenstein, Marco Zullo
S&D	Alex Agius Saliba, Clara Aguilera, Marc Angel, Brando Benifei, Maria Grapini, Maria-Manuel Leitão-Marques, Leszek Miller, René Repasi, Christel Schaldemose
The Left	Kateřina Konečná, Anne-Sophie Pelletier
Verts/ALE	Anna Cavazzini, David Cormand, Malte Gallée, Alexandra Geese, Francisco Guerreiro

1	-
NI	Miroslav Radačovský

3	0
ID	Markus Buchheit, Virginie Joron, Jean-Lin Lacapelle

Význam zkratk:

+ : pro

- : proti

0 : zdrželi se